

of legal relations and their features has been studied. Characteristic features of tortious legal relations have been revealed. It has been concluded that tortious legal relations, which are the component of legal relations and have all their features arise during the commission of a tort by a subject of legal liability.

Key words: *tort, legal relations, tortious legal relations, classification, features, tort's subject.*

Стаття надійшла до редакції 30.04.2020 р.

УДК 342.6(477)

О. І. Романовська

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

У статті здійснено ґрунтовний аналіз сутності поняття та структури адміністративно-правового статусу органів державної виконавчої служби в Україні, який є складним та багатоетапним процесом, так як передбачає необхідність висвітлення особливостей функціонування органів державної виконавчої служби у правовій системі України. Метою статті є повне дослідження адміністративно-правового статусу органів державної виконавчої служби в Україні для якого автором проаналізовано такі правові категорії як «статус», «правовий статус», «адміністративно-правовий статус» та сформулювало їх особливості. Надано авторське визначення правового статусу як сукупність нормативно-врегульованих суб'єктивних прав, юридичних обов'язків та відповідальності учасників відповідних правовідносин, котрі формулюють правове становище фізичних та юридичних осіб в суспільстві. Його особливостями є: визначається правовий статус як наявність прав та обов'язків лише у фізичних особах; неоднозначність трактування правового статусу та його різновидів; визначається наявністю правового взаємозв'язку суб'єкта права із іншими суб'єктами, а також включає в себе увесь діапазон відносин (зв'язків) суб'єкта права; формулює індивідуальні особливості суб'єктів права та віддзеркалює їх фактичний стан у системі відповідних відносин у визначених умовах; наділений універсальним характером, що охоплює різноманітні статуси суб'єктів права, як індивідуальних так і колективних; визначається правова позиція (становище) суб'єкта права у відповідних взаємовідносинах з іншими суб'єктами, яка не залежить від участі суб'єкта у конкретних правовідносинах. Відповідно, при наділенні суб'єкта права правовим статусом визначає відповідне його положення відносно інших суб'єктів права; застосовується як до фізичних осіб (особи, громадянина, працівника органів публічної адміністрації, державного службовця, керівника), так і до юридичних осіб (органів публічної адміністрації, громадських об'єднань, підприємств, установ та організацій) тощо; специфіку та особливості відмінних галузей права відображає такий різновид правового статусу, як галузевий правовий статус, а саме для галузі адміністративного права цим різновидом є адміністративно-правовий статус.

Ключові слова: *статус, правовий статус, адміністративно-правовий статус, органи державної виконавчої служби.*

DOI 10.34079/2226-3047-2020-10-19-89-96

Актуальність дослідження. Усі Євроінтеграційні процеси в Україні характеризуються удосконаленням правових відносин у різних сферах публічного адміністрування, в тому числі й у сфері примусового виконання рішень. Європейська та євроатлантична спільнота потребує від України системно вирішувати конституційні вимоги щодо розбудови незалежної, демократичної, соціальної і правової держави, а також вимагає сучасних підходів до характеристики суб'єктів державної виконавчої служби України та формулювання їхнього адміністративно-правового статусу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Треба відзначити значний вплив на дослідження адміністративно-правового забезпечення статусу органів державної виконавчої служби зробили такі науковці як: В. Б. Авер'янов, А. І. Панчишин, М. С. Сторогович, М. А. Бояринцева, В. М. Галунько, В. М. Плішкін, Д. С. Роговенко, С. Г. Стеценко, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. А. Покровський, О. Г. Стрельченко та ін.

Мета статті – результат теоретичного моделювання правової категорії «адміністративно-правового статусу органів виконавчої служби» як суб'єктів публічної адміністрації.

Виклад основного матеріалу. Дослідження сутності поняття та структури адміністративно-правового статусу органів державної виконавчої служби в Україні є складним та багатоетапним процесом, оскільки він передбачає необхідність висвітлення особливостей функціонування органів державної виконавчої служби у правовій системі [1, с. 58].

З метою ґрунтовного дослідження адміністративно-правового статусу органів державної виконавчої служби в Україні необхідно, перш за все, проаналізувати такі правові категорії як «статус», «правовий статус», «адміністративно-правовий статус» та сформулювати їх особливості.

Розглянемо категорію «статус». Так, у найбільш наближеному до сучасного розуміння поняття «статус» було впроваджено у науковий лексикон на початку ХХ сторіччя розробниками ролевої теорії особистості – американськими соціологами Р. Лінтоном, Я. Морено, Т. Парсоном. Така потреба була зумовлена необхідністю опису соціальної структури суспільства, яка складається з положень, що займають люди [2, с. 23].

У перекладі з латинського «status» означає положення, стан чого-небудь або будь-кого; стан, становище, позиція у будь-якій структурі, системі [3, с. 578].

Загальновідомо, що термін «статус» (від лат. status) означає стан будь-кого чи будь-чого, положення, становище, а саме: «статус людини», «статус особи», «статус громадянина», «статус органу» тощо. Статус являє собою істотний момент організації суспільства, є нормативною категорією, і відповідно, вивчаючи статусні відносини, ми вивчаємо принципи суспільного устрою [4, с. 43].

Так, у словниках «статус» визначається як: 1) правове становище осіб або організацій, установ тощо [5, с. 572]; 2) встановлене нормами права положення його суб'єктів, сукупність їх прав і обов'язків [6, с. 655]; 3) співвідносний стан (позиція) індивідуума або групи в соціальній системі, що визначається по ряду ознак, специфічних для даної системи (економічних, професійних, етнічних та інших) [7, с. 306]; 4) сукупність прав і обов'язків, що визначають юридичний стан особи, державного органу чи міжнародної організації, комплексний показник становища певного прошарку, групи чи індивідів в соціальній системі, один з найважливіших параметрів соціальної стратифікації [8, с. 400].

Науковці термін «статус», в цілому, розуміють як правове положення, правове становище (сукупність прав і обов'язків) громадянина або юридичної особи [9], правове становище громадян, виборних осіб, державних і громадських органів, установ, організацій, міжнародних організацій [10].

Юридична енциклопедія визначає «статус» як сукупність загальних прав, що визначають правоздатність, і сукупність основних прав та обов'язків, невіддільних від осіб, органів, організацій, юридичних осіб тощо [11, с. 812-813].

Поняття «статусу» знайшло відображення й в Основному Законі. Так, в Конституції України [12] використовуються поняття: «статус іноземців та осіб без громадянства» (п. 2 ч. 1 ст. 92 Конституції України), «статус суддів» (п. 14 ч. 1 ст. 92 Конституції України), «статус столиці України; спеціальний статус інших міст» (п. 16 ч. 1 ст. 92 Конституції України), «статус народних депутатів України» (п. 21 ч. 1 ст. 92 Конституції України), «статус національної валюти, а також статус іноземних валют на території України» (п. 1 ч. 2 ст. 92 Конституції України), «правовий статус Ради Національного банку України» (ч. 2 ст. 100 Конституції України), «статус голів, депутатів і виконавчих органів ради» (ч. 3 ст. 141 Конституції України) та інші.

Із трактувань науковців ми бачимо, що усі визначення поняття «статус» в більшій мірі спрямовані на визначення прав та обов'язків осіб, а виключають суб'єктів публічного адміністрування (наприклад, органи державної виконавчої служби), які також наділені відповідними правами та обов'язками. Саме тому, на наш погляд, під «статусом» необхідно розуміти наявність відповідних прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб під час виконання відповідної діяльності.

Доцільно відзначити, що детермінанта «правовий статус» як безпосередній об'єкт дослідження у різних правових сферах є відносно юною та мало дослідженою правовою категорією. Питання дослідження адміністративно-правового статусу державної виконавчої служби стали об'єктом напрацювань з боку вітчизняних науковців лише у другій половині років ХХ сторіччя. Зауважимо, що кілька десятиріч поспіль при дослідженні правового статусу науковцями зосереджувалася увага лише на фізичних особах, а з часом в процесі еволюційних змін вона стала застосовуватися й до юридичних осіб.

В процесі дослідження зазначених категорій бачимо, що правовий статус є похідним елементом від загальної категорії статус і є одним із його різновидів. В основі правового статусу розуміння реального положення суб'єкта правовідносин у системі суспільних відносин. Він обумовлений відповідною системою суспільних відносин та, відповідно, є невіддільними від устрою держави, від правлячих форм власності, від відповідної структури суспільства, від форм політичних режимів, від принципів виготовлення та виробництва, а також від поділу громадських благ. Саме тому правовий статус будь-якого суб'єкта права доцільно було б розглядати у нерозривному поєднанні із формою держави та її адмініструванням тощо.

Відповідно, впливає те, що категорія «статус» є родовою категорією по відношенню до категорії «правового статусу», і доцільно їх визначити як родо-видова категорія, де правовий статус є його видовою категорією.

Акцентуючи увагу на сфері діяльності суб'єктів правовідносин, норми, котрі визначають місце суб'єкта у правовій системі, його суспільну роль, доцільно визначити такі різновиди статусів суб'єктів як: соціальний, культурний, функціональний, фаховий та правовий. Відповідно, наше дослідження зосереджує увагу на дослідженні правового статусу юридичної особи, якою є державна виконавча служба.

Відзначимо, що дослідження адміністративно-правового статусу суб'єкта публічного адміністрування у сфері примусового виконання рішень суддів та інших

органів є недостатньо досліджуваною категорією. Саме тому, перш ніж дослідити зазначену категорію, необхідно з'ясувати сутність поняття «правовий статус».

Правовий статус юридично опосередковує найбільш важливі, основні зв'язки між індивідами, державою, суспільством. Його характерною рисою є урегульованість нормами права. Цей юридичний феномен визначає місце, яке особа займає в політичному, соціально-економічному, культурному житті країни, у сфері управління державними та суспільними справами, її соціальну роль [13, с. 231].

Потрібно сказати, що сьогодні в науковців існують різні точки зору щодо визначення терміна «правовий статус». Більшість вітчизняних учених погоджуються з тим, що основою правового статусу є права та обов'язки.

Якщо звернутися до наукової та довідково-енциклопедичної літератури, то бачимо, що під правовим статусом розуміють сукупність прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб, що в Україні визначається Конституцією України, законами та іншими нормативно-правовими актами, міжнародними договорами, ратифікованими Верховною Радою України [14, с. 44].

Незважаючи на значне вживання категорії «правового статусу» у різних нормативно-правових актах, а саме: окремих статтях Конституції України (ст.ст. 36, 37) [12], Законах України «Про виконавче провадження» [15], Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів [16], Про запобігання корупції [17]; Про Державну службу [18] тощо.

Великий юридичний словник «правовий статус» трактує як такий який юридично опосередковує найбільш важливі, основні зв'язки між індивідами, державою, суспільством. Його характерною рисою є урегульованість нормами права [19, с. 547].

В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко під правовим статусом розуміють потенційну здатність мати права і обов'язки у сфері державного управління (адміністративна правоздатність), реалізовувати надані права та обов'язки у сфері державного управління (адміністративна дієздатність), наявність суб'єктивних прав та обов'язків у сфері державного управління формують адміністративно-правовий статус суб'єкта, є складовими адміністративної правосуб'єктності [20, с. 73].

Д. С. Роговенко визначає правовий статус юридичних осіб визначається через їх компетенцію, тобто права й обов'язки цих осіб, зафіксовані в чинному законодавстві [21, с. 95-96].

В. Т. Білоус під «правовим статусом» асоціює зі стабільним правовим станом суб'єкта, а правове становище розглядається як динамічний розвиток сукупності прав і обов'язків особи, що зумовлено її вступом до тих чи інших правовідносин [22, с. 124].

На наш погляд, позиція автора є для нас сумнівною, у тій частині, що правовий статус не підкреслює найбільш загального та абстрактного відображення системи правовідносин, а він визначається як відповідне правове положення суб'єкта цих правовідносин.

Різниця у представлених наукових позиціях дослідників визначається тим, що метою вивчення правового статусу ними є трактування його у відповідному аспекті, при якому науковці не прагнули надавати ґрунтовну відповідь, яку надають у комплексному монографічному дослідженні.

Висновок. Здійснивши ґрунтовне дослідження поняття «правовий статус» можна сформулювати такі його особливості: визначається правовий статус як наявність прав та обов'язків лише у фізичних особах; неоднозначність трактування правового статусу та його різновидів; визначається наявністю правового взаємозв'язку суб'єкта права із іншими суб'єктами, а також включає в себе увесь діапазон відносин (зв'язків) суб'єкта права; формулює індивідуальні особливості суб'єктів права та віддзеркалює їх

фактичний стан у системі відповідних відносин у визначених умовах; наділений універсальним характером, що охоплює різноманітні статуси суб'єктів права, як індивідуальних так і колективних; визначається правова позиція (становище) суб'єкта права у відповідних взаємовідносинах з іншими суб'єктами, яка не залежить від участі суб'єкта у конкретних правовідносинах. Відповідно, при наділенні суб'єкта права правовим статусом визначає відповідне його положення відносно інших суб'єктів права; застосовується як до фізичних осіб (особи, громадянина, працівника органів публічної адміністрації, державного службовця, керівника), так і до юридичних осіб (органів публічної адміністрації, громадських об'єднань, підприємств, установ та організацій) тощо; специфіку та особливості відмінних галузей права відображає такий різновид правового статусу, як галузевий правовий статус, а саме для галузі адміністративного права цим різновидом є адміністративно-правовий статус. Відповідно, здійснивши ґрунтовний аналіз вчених щодо дослідження правової категорії «правовий статус», вважаємо за доцільне надати узагальнене авторське визначення досліджуваної категорії під яким необхідно розуміти сукупність нормативно-врегульованих суб'єктивних прав, юридичних обов'язків та відповідальності учасників відповідних правовідносин, котрі формулюють правове становище фізичних та юридичних осіб в суспільстві.

Список використаної літератури

1. Комарова Ю. М. Адміністративно-правовий статус Національного антикорупційного бюро України : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Юлія Миколаївна Комарова; Національна академія внутрішніх справ. - Київ, 2018. – 229 с. ; Komarova Yu. M. Administratyvno-pravovyi status Natsionalnoho antykoruptsiinoho biuro Ukrainy : dys. ... kand. yuryd. nauk : spets. 12.00.07 / Yuliia Mykolaivna Komarova; Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. - Kyiv, 2018. – 229 s.
2. Лукашевич Н. П. Введение в социологию : учебн.-метод. пособие / Н. П. Лукашевич, Н. В. Туленков. - Киев : МАУП, 1996. - 124 с. ; Lukashevych N. P. Vvedeniye v sotsyolohiyu : uchebn.-metod. posobyie / N. P. Lukashevych, N. V. Tulenkov. - Kyev : MAUP, 1996. - 124 s.
3. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка : 80 000 сл. и фразеологических выражений / С. И. Ожегов. - 4-е изд., доп. - Москва : Азбуковник, 1999. - 944 с. ; Ozhegov S. I. Tolkovyy slovar russkogo yazyka : 80 000 sl. i frazeologicheskikh vyrazheniy / S. I. Ozhegov. - 4-e izd., dop. - Moskva : Azbukovnik, 1999. - 944 s.
4. Окунев І. С. Загально-теоретичні засади правового статусу суб'єкта права : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / Ігор Сергійович Окунев; Ін-т законодавства ВР України. - Київ, 2010. - 220 с. ; Okunieiev I. S. Zahalno-teoretychni zasady pravovoho statusu subiekta prava : dys. ... kand. yuryd. nauk : spets. 12.00.01 / Ihor Serhiiiovych Okunieiev; In-t zakonodavstva VR Ukrainy. - Kyiv, 2010. - 220 s.
5. Тлумачний словник української мови : 14000 реєстрових слів і словосполучень / уклад. Т. В. Ковальова, Л. П. Коврига. - Харків : Синтекс, 2002. – 672 с. ; Tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy : 14000 reiestrovykh sliv i slovospoluchen / ukklad. T. V. Kovalova, L. P. Kovryha. - Kharkiv : Synteks, 2002. – 672 s.
6. Большой энциклопедический словарь / под ред. А. Я. Сухарева, В. Д. Зорькина, В. Е. Крутских. - Москва : ИНФРА-М, 1997. - 790 с. ; Bolshoi entsyklopedycheskyi slovar / pod red. A. Ya. Sukhareva, V. D. Zorkyna, V. E. Krutskykh. - Moskva : YNFRA-M, 1997. - 790 s.

7. Социологический энциклопедический словарь на русском, английском, немецком, французском и чешском языках / под ред. Г. В. Осипова. – Москва : ИНФРА-М-Норма, 1998. - 486 с. ; Sotsiologicheskiy entsiklopedicheskiy slovar na rusском, angliyskom, nemetskom, frantsuzskom i cheshskom yazykakh / pod red. G. V. Osipova. – Moskva : INFRA-M-Norma, 1998. - 486 s.

8. Політичний енциклопедичний словник : навч. посіб. / упоряд. : В. П. Горбатенко, А. Г. Саприкін ; за ред. Ю. М. Шемчушенка, В. Д. Бабкіна. - Київ : Генеза, 1997. - 642 с. ; Politychnyi entsyklopedychnyi slovnyk : navch. posib. / uporiad. : V. P. Horbatenko, A. H. Saprykin ; za red. Yu. M. Shemchushenka, V. D. Babkina. - Kyiv : Heneza, 1997. - 642 s.

9. Советский энциклопедический словарь / гл. ред. А. М. Прохоров ; ред.: М. С. Гиляров, А. А. Гусев, И. Л. Кнунянц. - 2-е изд. – Москва : Советская энциклопедия, 1983. - 1600 с. ; Sovetskiy entsiklopedicheskiy slovar / gl. red. A. M. Prokhorov ; red.: M. S. Gilyarov, A. A. Gusev, I. L. Knunyants. - 2-e izd. – Moskva : Sovetskaya entsiklopediya, 1983. - 1600 s.

10. Юридичний словник / за ред. Б. М. Бабія, Ф. Г. Бурчака, В. М. Корецького, В. В. Цветкова. - 2-ге вид. - Київ : Гол. ред. укр. рад. енцикл., 1983. - 871 с. ; Yurydychnyi slovnyk / za red. B. M. Babiia, F. H. Burchaka, V. M. Koretskoho, V. V. Tsvietkova. - 2-he vyd. - Kyiv : Hol. red. ukr. rad. entsykl., 1983. - 871 s. ;

11. Новейший словарь иностранных слов и выражений : более 25000 словар. ст. Свыше 100000 иностр. слов и выражений. - Минск : Соврем. литератор, 2003. - 975 с. ; Noveyshiy slovar inostrannykh slov i vyrazheniy : bolee 25000 slovar. st. Svyshe 100000 inostr. slov i vyrazheniy. - Minsk : Sovrem. literator, 2003. - 975 s.

12. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141. ; Konstytutsiia Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 28 cherv. 1996 r. № 254k/96-VR // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. - 1996. - № 30. - St. 141.

13. Грибанова М. А. Зміст поняття адміністративно-правового статусу громадянина / М. А. Грибанова // Держава і право. Юрид. і політ. науки : зб. наук. пр. - 2001. - Вип. 11. - С. 230-235. ; Hrybanova M. A. Zmist poniattia administratyvno-pravovoho statusu hromadianyna / M. A. Hrybanova // Derzhava i pravo. Yuryd. i polit. nauky : zb. nauk. pr. - 2001. - Vyr. 11. - S. 230-235.

14. Шемшученко Ю. С. Правовий статус / Ю. С. Шемшученко, Н. М. Пархоменко // Юридична енциклопедія / ред. кол. : Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. – Київ : Українська енциклопедія, 2003. - Т. 5 : П-С. - С. 44. ; Shemshuchenko Yu. S. Pravovyi status / Yu. S. Shemshuchenko, N. M. Parkhomenko // Yurydychna entsyklopediia / red. kol. : Yu. S. Shemshuchenko (holova) ta in. – Kyiv : Ukrainaska entsyklopediia, 2003. - T. 5 : P-S. - S. 44.

15. Про виконавче провадження : Закон України від 02 червня 2016 року // Відомості Верховної Ради України. - 2016. - № 30. - ст. 542. ; Pro vykonavche provadzhennia : Zakon Ukrainy vid 02 chervnia 2016 roku // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. - 2016. - № 30. - st. 542.

16. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02 червня 2016 року. № 1403-VIII // Відомості Верховної Ради. - 2016. - № 29. - ст. 535. ; Pro orhany ta osib, yaki zdiisniuiut prymusove vykonannia sudovykh rishen i rishen inshykh orhaniv : Zakon Ukrainy vid 02 chervnia 2016 roku. № 1403-VIII // Vidomosti Verkhovnoi Rady. - 2016. - № 29. - st. 535.

17. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII // Відомості Верховної Ради. - 2014. - № 49. - ст. 2056. ; Pro zapobihannia koruptsii :

Zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 r. № 1700-VII // Vidomosti Verkhovnoi Rady. - 2014. - № 49. - st. 2056.

18. Про державну службу: Закону України від 10 грудня 2015 р. № 889-VII // Відомості Верховної Ради України - 2016. - № 4. - ст. 43. ; Pro derzhavnu sluzhbu: Zakonu Ukrainy vid 10 hrudnia 2015 r. № 889-VII // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - 2016. - № 4. - st. 43.

19. Большой юридический словарь / авт.-сост. : В. Н. Додонов и др.; под ред. А. Я. Сухарева и др. – Москва : Инфра М, 1998. - 790 с. ; Bolshoy juridicheskiy slovar / avt.-sost. : V. N. Dodonov i dr.; pod red. A. Ya. Sukhareva i dr. – Moskva : Infra M, 1998. - 790 s.

20. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підруч. / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. - Київ : Юрінком Інтер, 2003. - 544 с. ; Kolpakov V. K. Administratyvne pravo Ukrainy : pidruch. / V. K. Kolpakov, O. V. Kuzmenko. - Kyiv : Yurinkom Inter, 2003. - 544 s.

21. Роговенко Д. С. Правовий статус Рахункової палати України : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Дмитро Сергійович Роговенко; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2007. - 201 с. ; Rohovenko D. S. Pravovyi status Rakhunkovoi palaty Ukrainy : dys. ... kand. yuryd. nauk : spets. 12.00.07 / Dmytro Serhiiovych Rohovenko; Kyivskiy natsionalnyi un-t im. Tarasa Shevchenka. - Kyiv, 2007. - 201 s.

22. Білоус В. Т. Координація управління правоохоронними органами України по боротьбі з економічною злочинністю (адміністративно-правовий аспект) : дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Віктор Тарасович Білоус; . Національний університет внутрішніх справ. – Харків, 2004. - 444 с. ; Bilous V. T. Koordynatsiia upravlinnia pravookhoronnymu orhanamy Ukrainy po borotbi z ekonomichnoiu zlochynnistiю (administratyvno-pravovyi aspekt) : dys. ... dokt. yuryd. nauk : spets. 12.00.07 / Viktor Tarasovych Bilous; . Natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav. – Kharkiv, 2004. - 444 s.

O. Romanovska

FEATURES OF THE LEGAL STATUS OF THE BODIES OF THE STATE EXECUTIVE SERVICE OF UKRAINE

The article provides a thorough analysis of the essence of the concept and structure of the administrative and legal status of the state executive service in Ukraine, which is a complex and multi-stage process, as it provides for the need to highlight the functioning of the state executive service in the legal system of Ukraine. The purpose of the article is a complete study of the administrative and legal status of the state executive service in Ukraine, for which the author analyzed such legal categories as "status", "legal status", "administrative and legal status" and formulated their features. The author's definition of legal status is given as a set of normatively regulated subjective rights, legal obligations and responsibilities of the participants of the relevant legal relations, which formulate the legal status of individuals and legal entities in society. Its features are: the legal status is defined as the presence of rights and obligations only in individuals; ambiguity in the interpretation of legal status and its varieties; is determined by the presence of a legal relationship of the subject of law with other subjects, and also includes the entire range of relations (connections) of the subject of law; formulates individual features of subjects of law and reflects their actual state in the system of relevant relations in certain conditions; endowed with a universal character, covering the various statuses of legal entities, both individual and collective; determines the legal position

(position) of the subject of law in the relevant relationship with other entities, which does not depend on the participation of the subject in specific legal relations.

Key words: status, legal status, administrative and legal status, bodies of the state executive service.

Стаття надійшла до редакції 04.05.2020 р.

УДК 342.92

В. В. Рева

ПРАВОВІ ОСНОВИ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ

В даній науковій статті на підставі аналізу норм міжнародного законодавства визначено, що одним з основних положень в цій сфері має стати принцип, відповідно до якого оскарження громадянами рішень адміністративних органів є підставою для призупинення виконання цього рішення. Якщо ж в національному законодавстві це не передбачено, то громадянам повинна бути надана можливість звернутися до адміністративних або судових органів із клопотанням про призупинення виконання оскаржуваного рішення для забезпечення їх прав та інтересів.

Доведено, що можливість звернення осіб до митних органів зі скаргами на неправомірні рішення, дії чи бездіяльність їх органів та посадових осіб є важливим засобом здійснення охорони прав фізичних та юридичних осіб у митній сфері. Разом з тим, робота зі скаргами сприяє посиленню контролю за діяльністю митних органів, відновленню довіри громадян до митних органів, також, допомагає виявляти в роботі митних органів недоліки організаційного або нормативно-правового характеру.

Акцентовано увагу, що Митний кодекс України передбачає два порядки оскарження, це: оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів, їх посадових осіб та інших працівників до посадових осіб та органів вищого рівня (досудовий порядок); оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів або їх посадових осіб у судовому порядку (судовий порядок). Автором в роботі більш детально розкрито зміст даного питання.

Аргументовано, що оскарження дій і рішень органів публічної адміністрації в суді є досить не простим способом. Така форма здійснення правосуддя вимагає кваліфікованої юридичної допомоги, перш за все в оформленні документів.

Аргументовано необхідність на законодавчому рівні більш детально регламентувати процедуру адміністративного оскарження, яка є необхідною умовою з огляду на потребу максимального виключення проявів суб'єктивізму при розгляді і вирішенні скарг, неоднозначного застосування норм матеріального права. Також обґрунтовано необхідність об'єднати процедуру оскарження рішень, дій чи бездіяльності митних органів в одному нормативному акті.

Ключові слова: адміністративне оскарження, митні органи, адміністративна скарга, суб'єкт звернення, суб'єкт вирішення справи за скаргою.

DOI 10.34079/2226-3047-2020-10-19-96-103